

Startbeleidsnota “Veilige Kerk”

1. Aanleiding

Veiligheid binnen de gemeente is geen vanzelfsprekendheid, maar een opdracht. Vanuit onze roeping om elkaar lief te hebben en te beschermen, willen we actief werken aan een veilige omgeving voor iedereen: kinderen, jongeren, ouderen, vrijwilligers, ambtsdragers en bezoekers. De ervaringen en inzichten uit het jeugdwerk document daterende uit 2017 vormen de basis voor een bredere aanpak: een veilige gemeente voor iedereen. Naast dat wij als gemeente pleiten voor een veilige kerk, is het ook verplicht sinds 2024 om hiervoor beleid te ontwikkelen en uit te dragen.

2. Fundament: Liefde als leidraad

“Heb de Heer, uw God, lief met heel uw hart en met heel uw ziel en met heel uw verstand. (...) Heb uw naaste lief als uzelf.” (*Mattheüs 22:37-39*)

Vanuit deze liefde willen we zorg dragen voor elkaar. Veiligheid is een uiting van die liefde: we zorgen voor een omgeving waarin mensen zich gezien, gehoord en beschermd voelen.

3. Kapstokstructuur: Drie pijlers van een veilige gemeente

Deze nota is opgebouwd rond drie pijlers:

I. Cultuur

Deze pijler richt zich op het creëren van een open, veilige en transparante sfeer binnen de gemeente. Het gaat om de houding en het gedrag van mensen in de gemeenschap.

- **Openheid over kwetsbaarheid en veiligheid**

Een veilige cultuur begint bij het erkennen dat iedereen kwetsbaar kan zijn. Gemeenteleden worden aangemoedigd om open te zijn over hun gevoelens, ervaringen en zorgen. Dit bevordert onderling vertrouwen en maakt het makkelijker om problemen bespreekbaar te maken.

Daar hoort ook de aanvraag van een VOG bij. Een VOG draagt bij aan een veilige omgeving voor anderen, maar biedt óók bescherming voor jezelf. Het laat zien dat je bewust en transparant handelt, en helpt misverstanden of ongegronde verdenkingen te voorkomen. Zo sta je sterker in je rol én in je contact met anderen.

- **Regelmatige gesprekken over grenzen en omgangsvormen**

Door actief het gesprek aan te gaan over wat wel en niet acceptabel is in omgang, worden normen en waarden levend gehouden. Dit kan in kleine groepen, tijdens vergaderingen of themabijeenkomsten. Het doel is om bewustwording te creëren en misverstanden of grensoverschrijdend gedrag te voorkomen.

- **Risico-inventarisaties binnen alle werkvelden**

Hervormde Gemeente Dirksland

In elk onderdeel van de kerk (zoals jeugdwerk, diaconie, pastoraat) wordt gekeken waar risico's liggen op het gebied van veiligheid. Denk aan situaties waarin machtsverhoudingen spelen of waar mensen in een afhankelijke positie verkeren. Deze inventarisaties helpen om preventieve maatregelen te nemen.

- **Structurele agendering in kerkenraad en commissies**

Veiligheid is geen eenmalig onderwerp, maar een terugkerend thema dat blijvend aandacht verdient. Daarom staat het structureel op de agenda van de kerkenraad en de verschillende commissies binnen de kerk. Door veiligheid op te nemen in de jaarplanner van de kerkenraad, zorgen we ervoor dat het onderwerp niet verslapt, maar juist levend blijft.

Jaarlijks bespreekt de kerkenraad de input vanuit de verschillende commissies. Door veiligheid op deze manier regelmatig en breed te bespreken, blijft het onderwerp actueel en groeit het uit tot een vanzelfsprekend onderdeel van de cultuur binnen de gemeente

II. Beleid

Deze pijler gaat over de formele afspraken en procedures die zorgen voor duidelijkheid en bescherming.

- **Heldere omgangsregels en gedragscodes**

Er worden duidelijke regels opgesteld over hoe men met elkaar omgaat. Deze gedragscodes geven richting aan gewenst gedrag en maken het makkelijker om in te grijpen bij grensoverschrijdend gedrag.

- **Meldprotocol en klachtenregeling**

Een goed meldprotocol beschrijft hoe iemand melding kan maken van een onveilige situatie of klacht. Het geeft duidelijkheid over de stappen die worden genomen, wie erbij betrokken is en hoe vertrouwelijkheid wordt gewaarborgd.

- **VOG voor vrijwilligers en medewerkers¹**

Een Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) draagt bij aan een veilige omgeving voor anderen, maar biedt óók bescherming voor de vrijwilliger/medewerker zelf. Het laat zien dat de vrijwilliger/medewerker bewust en transparant handelt. De VOG wordt bij aanvang van de taak aangevraagd en is een instrument om te screenen of het verleden geen bezwaar vormt voor de uitvoer van bepaalde taken of functies, vooral als zij werken met kwetsbare groepen zoals kinderen of ouderen. Omdat de VOG een moment opname is, wordt deze aanvraag iedere 5 jaar herhaald en vastgelegd in het LRP.

- **Vertrouwenspersonen**

Deze personen zijn aanspreekbaar voor gemeenteleden die iets willen melden of bespreken. Ze bieden een luisterend oor, geven advies en begeleiden het proces van melding of klacht. Hun aanwezigheid verlaagt de drempel om hulp te zoeken.

III. Deskundigheid

¹ Wanneer er over medewerkers wordt gesproken in dit document, bedoelen we hier ook ambtsdragers mee.

Hervormde Gemeente Dirksland

Deze pijler richt zich op het vergroten van kennis en vaardigheden van iedereen die betrokken is bij het gemeentewerk.

- **Trainingen en toerusting voor vrijwilligers en medewerkers**

Vrijwilligers en medewerkers krijgen trainingen over thema's als grenzen stellen, signaleren van misbruik, en omgaan met meldingen. Dit vergroot hun handelingsbekwaamheid en zelfvertrouwen.

- **Informatievoorziening over grensoverschrijdend gedrag**

Er wordt actief informatie gedeeld over wat grensoverschrijdend gedrag is, hoe het herkend kan worden en wat de gevolgen zijn. Dit kan via folders, bijeenkomsten of digitale middelen.

- **Samenwerking met externe instanties (GGD, SMPR, Veilig Thuis)**

De gemeente staat niet alleen. Door samen te werken met professionele organisaties wordt expertise benut en kunnen mensen snel en adequaat worden doorverwezen als dat nodig is.

- **Evaluatie en bijstelling van beleid**

Beleid is nooit af. Door regelmatig te evalueren of de beschreven beleid werkt en te onderzoeken waar verbeteringen nodig zijn, blijft het actueel en effectief. Dit gebeurt jaarlijks door de kerkenraad op basis van ervaringen, signalen uit de praktijk opgehaald bij de verschillende commissies en nieuwe inzichten.

4. Implementatie: 11 Stappen naar een veilige gemeente

De uitrol van het veiligheidsbeleid gebeurt aan de hand van het 11-stappenplan van het programma *In Veilige Handen*, dat zich bewezen heeft binnen het jeugdwerk en nu breder wordt toegepast:

1. **Zet veiligheid op de agenda**
Structurele bespreking in kerkenraad, commissies en teams.
2. **Stel omgangsregels vast**
Samen met gemeenteleden, inclusief kinderen en jongeren.
3. **Voer een gedragscode in**
Voor alle vrijwilligers en medewerkers, passend bij hun taak.
4. **Maak een risicoanalyse**
Per gebied (zoals jeugdwerk, diaconie, pastoraat), met betrokkenheid van gemeenteleden.
5. **Stel vertrouwenspersonen aan**
Maak deze zichtbaar en bereikbaar voor iedereen.
6. **Voer een zorgvuldig aanstellingsbeleid**
Inclusief motivatiegesprekken en VOG-aanvragen.
7. **Maak melden mogelijk**
Via meldprotocol, vertrouwenspersoon en externe instanties.
8. **Informeer vrijwilligers en medewerkers**
Over beleid, risico's en preventie.

Hervormde Gemeente Dirksland

9. **Creëer en behoud een veilige omgeving**
Door concrete verbeteracties en regelmatige evaluatie.
 10. **Maak gebruik van een klachtenregeling**
Sluit aan bij SMPR of SGL voor onafhankelijke afhandeling.
 11. **Informeer de hele gemeente**
Over het beleid, de voortgang en de betrokkenheid van iedereen.
-

5. Gefaseerde uitrol per werkveld

Na de basisuitrol (startbeleidsnota) (VOG, vertrouwenspersonen, informatievoorziening) worden deelbeleidsstukken ontwikkeld aan de hand van een vast format door de verschillende commissies/onderdelen:

- Jeugdwerk/Catechese
 - Pastoraat
 - Seniorenpastoraat
 - Diaconaat
 - Kerkdiensten en activiteiten
 - Beheer en faciliteiten
 - Evangelisatie werk
-

6. Evaluatie en borging

- Jaarlijkse evaluatie van het veiligheidsbeleid. Door de kerkenraad met de verschillende commissies, waarna het geagendeerd wordt op de kerkenraad vergaderingen.
 - Herhaling van risicoanalyses.
 - Jaarlijkse terugkoppeling aan de gemeente, via gemeentecontact en/of gemeenteavond.
 - Structurele aandacht in vergaderingen en communicatiekanalen.
-

7. Tot slot

Een veilige gemeente is een gemeente waarin mensen tot bloei kunnen komen. Door samen te werken aan veiligheid, bouwen we aan vertrouwen, verbondenheid en geloof.

8. Vaststelling

Deze startbeleidsnota versie 1.1. is vastgesteld in de kerkenraadsvergadering van 8 juli 2025